

Eigen vaargeul voor recreatievaart

De recreatievaart die langs Nijmegen vaart, heeft sinds kort een eigen vaargeul. Dankzij die geul kunnen beroepsvaart en recreatievaart samen veilig door de Waalbocht.

De recreatievaargeul is een pilot van Rijkswaterstaat en loopt tot november 2010. De realisering is tot stand gekomen in samenwerking met het Watersportverbond en de Koninklijke Schuttevaer, de organisatie van binnenvaartschippers. Jacob Dijk, bestuurslid van het Watersportverbond: 'Al jaren zagen wij dat het knooppunt een gevaarlijke bocht was. Recreatievaarders voelden zich daar niet op hun gemak. We zijn erg blij met het initiatief van de vaargeul. Er zijn goede afspraken gemaakt en is er een mooie route gecreëerd.'

De geul is twee kilometer lang en loopt langs de Lentse kant. Aan de landzijde wordt de geul begrensd door rood-wit gestreepte boeien en aan de kant van de hoofdvaargeul door rode boeien. Wanneer de beroepsvaart en de recreatievaart tevreden zijn over de recreatievaargeul, blijft deze bestaan. Ook ná de dijkteruglegging.

Een paar cijfers over het project Ruimte voor de Waal Nijmegen:

- Het plangebied is 116 hectare groot, dat is net zo groot als 232 voetbalvelden.
- De Waal is de drukste rivier van Europa. Per etmaal passeren 500 schepen en meer dan 4000 containers het plangebied.
- De nevengeul wordt ongeveer 200 meter breed, dat is breder dan de rivier de IJssel.
- Het waalstrandje kent meer dan 1500 uur zon per jaar.
- Het hoogste waterpeil in Nijmegen (haven) sinds 1900 is gemeten op 4 januari 1926: 1374cm boven NAP. Op 1 februari 1995 was de waterstand 1352 cm boven NAP. Ter vergelijking, op 1 maart 2010 was de waterstand 1000 cm boven NAP.

Hoe ver zijn we met het project?

Eind 2009 presenteerde het college van B&W het voorontwerp inrichtingsplan met hun visie op het gebied: een stedelijk rivierpark. De hoofdlijnen van het project zijn daarmee bekend. In de vorige nieuwsbrief kon u daar van alles over lezen. Hoe ver zijn we nu met de plannen? Pim Nijssen, de omgevingsmanager, vertelt:

'Op dit moment werken we verschillende onderwerpen technisch en architectonisch verder uit. Zoals u in deze nieuwsbrief kunt lezen, is kwel is een belangrijk onderwerp. Maar denk bijvoorbeeld ook aan de nieuwe kade bij Lent. Dit wordt één van de parels van het nieuwe plan en verdient een eersteklas uitstraling. Het moet voor de inwoners van Nijmegen een aantrekkelijke plek worden om naar toe te gaan. We zijn bezig met allerlei tekeningen en berekeningen om het beste ontwerp te krijgen.'

Van een heel andere orde zijn de verschillende vergunningen die nodig zijn voor de uitvoering van het plan. Andere overheden zoals het waterschap, de provincie of Rijkswaterstaat moeten voor tal van onderdelen van het plan een vergunning verlenen. Bijvoorbeeld de vergunning in het kader van de natuurbeschermingswet.'

En loopt alles volgens planning?

'Na de zomer is het inrichtingsplan klaar en kunnen we het definitieve plan presenteren', aldus Nijssen.

Informatie

Meer informatie

Gemeentelijk Informatiecentrum Open Huis
Stadswinkel
Mariënburg 75
Nijmegen

tel. 14 024

Openingstijden

ma/wol/vr: 9.00 – 17.00 uur
di: 9.00 – 12.30 uur
do: 9.00 – 20.00 uur

openhuis@nijmegen.nl

www.nijmegen.nl/ruimtevoordevaal

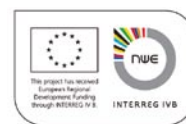
Colofon

juni 2010
uitgave van gemeente Nijmegen
oplage 6.000

tekst gemeente Nijmegen, Einder Communicatie
indredactie gemeente Nijmegen
vormgeving Einder Communicatie
fotografie Dennis de Kok, gemeente Nijmegen
drukwerk Trioprint Nijmegen

ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier
ruimte voor de rivier
het project is mede mogelijk gemaakt door de Europese Unie en de provincie van Gelderland

Ruimte voor de Waal Nijmegen

Ruimte voor de rivier

Ons klimaat verandert. Daardoor krijgen rivieren steeds meer water te verwerken. Om overstromingen te voorkomen, geeft het Rijk op veertig plaatsen meer ruimte aan de rivieren. Voor Nijmegen betekent dit een dijkteruglegging bij Lent en een nevengeul in de uiterwaarden. Deze oplossing is ingrijpend, maar duurzaam. De gemeente ontwikkelt een inrichtingsplan waarin veiligheid en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit vooropstaan.

Een belangrijk thema in het project Ruimte voor de Waal Nijmegen is kwel. In deze nieuwsbrief leest u er alles over. Kwel komt overal langs de rivieren voor. Kwelwater is water dat door hoge waterstanden onder dijken door wordt gedrukt en achter de dijk weer omhoog komt. Vooral inwoners van Lent hebben met kwel te maken. En zij willen natuurlijk niet dat hun situatie door het project Ruimte voor de Waal verslechtert. Daarover zijn dan ook heldere afspraken gemaakt. En momenteel worden er allerlei oplossingen onderzocht om kwel tegen te gaan.

Verder leest u in deze nieuwsbrief een artikel over de rondleidingen van het Open Huis. Twee publieksvoorlichters trekken met groepen het gebied in voor een heuse excursie. De dames zijn populair: de aanmeldingen stromen binnen! Op de achterzijde vindt u de stand van zaken en een artikel over de vaargeul voor recreatievaart.

Wilt u meer weten over dit omvangrijke project? Kijk dan op www.nijmegen.nl/ruimtevoordewaal en www.ruimtevoorderivier.nl.

Publieksvoorlichters van het Open Huis geven rondleidingen Twee wandelende encyclopedieën

Het project Ruimte voor de Waal Nijmegen leeft. En niet alleen bij inwoners van Nijmegen en Lent. Tot in Den Haag en zelfs bij onze oosterburen zijn mensen bijzonder geïnteresseerd in de plannen en achtergronden. Rosé van Aalst en Karolien Andela, twee publieksvoorlichters van het gemeentelijk informatiecentrum Open Huis in Nijmegen, geven sinds kort rondleidingen door het gebied. 'Het is zo'n uniek en veelomvattend project. Je raakt er gewoon niet over uitgepraat.'

Hoe komt het er straks uit te zien rondom de Waal? Heb ik straks overlast van de dijkteruglegging? Hoeveel centimeter daalt het water straks? Zomaar wat vragen die Karolien Andela en Rosé van Aalst van het Open Huis binnenkrijgen. 'We hebben natuurlijk een PowerPoint-presentatie en er is een mooie maquette over het project. Maar we merkten ook dat steeds meer mensen het gebied wilden zien. Toen zijn we begonnen met rondleidingen. We trekken met groepen – soms zelfs met zestig man – zo'n twee uur lang het gebied in. En met succes! De aanmeldingen komen uit heel Nederland binnen.'

Ervaring

Karolien en Rosé weten bijna alles van de grote projecten die Nijmegen de afgelopen decennia heeft uitgevoerd: de Limos, het

Waalfront en de Waalsprong... Die kennis komt ze goed van pas in het Open Huis. Daar informeren zij burgers over de ontwikkelingen in de stad. 'Het project Ruimte voor de Waal Nijmegen is voor ons allebei heel speciaal', vertelt Karolien. 'Ik ben de kleindochter van een dijkgraaf en Rosé is de dochter van een Lentse tuinder. We voelen ons dus op een hele speciale manier betrokken.'

Lef

Rosé vult aan: 'We zijn natuurlijk zelf heel enthousiast over Ruimte voor de Waal Nijmegen. Met de dijkteruglegging kan Nijmegen straks ruim honderd jaar vooruit. Het is niet zomaar een geul graven en de dijk terugleggen. De gemeente heeft van de nood een deugd weten te maken. Daarmee toont onze stad lef, vind ik. Als je over twintig jaar met een helikopter over het gebied >

vervolg pagina 1 >

vliegt, dan zie je een prachtig rivierenpark in het hart van Nijmegen met aan de oevers de Citadel, het Waalfront en als verbinding de nieuwe stadsbrug 'de Oversteek'. Dat wordt uniek.'

Nijmegen op de kaart

Ruimte voor de Waal Nijmegen krijgt steeds meer aandacht. Ook onder scholieren en studenten. Het was voor veel scholieren zelfs onderdeel van het eindexamen. 'We vertellen tijdens de rondleidingen natuurlijk ook veel over Nijmegen. Daarmee trekken we ook de aandacht van scholieren die zich oriënteren op hun studie. Zij raken echt enthousiast over onze stad. Sommige hebben al toegezegd dat ze hier komen studeren. Zo zetten we Nijmegen toch goed op de kaart!', zegt Rosé.

De Snelbinder als kapstok

Karolien: 'We beginnen onze rondleiding met de maquette in het Woon Informatiecentrum (WIC, informatiecentrum van de GEM). Daar vertellen we het verhaal en de achtergronden van het hoge water. Waarom is het nodig? Daarna gaan we richting fietsbrug. De Snelbinder is een geweldige voorbode van alles wat komen gaat. De naam alleen al spreekt tot de verbeelding. En jongeren vinden 'm heel cool, zoals hij daar aan die spoorbrug hangt. Als je op de Snelbinder staat, heb je een goede kapstok om je verhaal aan op te hangen. Hoe de kade ingevuld gaat worden, wat er met de uiterwaarden en het eiland gebeurt, waar de nieuwe stadsbrug komt...' 'Het is zo'n uniek en veelomvattend geheel. Je raakt er gewoon niet over uitgepraat', vertelt Karolien. 'Alles grijpt in elkaar: toekomst en verleden, natuur en stad, noem maar op!' Rosé vult aan: 'het Waalfront, de Waalsprong, de Citadel, de Waalkade, de stadsbrug, het Rivierenpark: Nijmegen omarmt de Waal op een heel bijzondere manier. Wij hopen nog veel presentaties en rondleidingen te geven.'

Voor vragen aan het Open Huis kunt u bellen met 14 024 of mailen naar openhuis@nijmegen.nl

Kwel in Lent

'Geen verslechtering door de dijkteruglegging'

Kwel is een belangrijk thema in het project Ruimte voor de Waal Nijmegen. Vooral voor de inwoners van Lent. Wat is kwel precies? Wat zijn mogelijke oplossingen voor dit probleem? En hoe zorgen we dat kwel geen kwelgeest wordt? Mark Elzerman van het waterschap Rivierenland, projectmanager Luciën Koridon van de gemeente Nijmegen en Jan Rikken, Lentenaar en oud-voorzitter van de wijkraad vertellen er meer over.

Mark Elzerman

Jan Rikken

Luciën Koridon

'Kwel komt eigenlijk overal langs de rivieren voor', vertelt Mark Elzerman. 'Wanneer de waterstand hoog is, wordt het water onder de dijk doorgedrukt en komt het door de druk aan de andere kant van de dijk weer omhoog. Het grondwater kan daardoor hoog komen te staan. Soms zie je zelfs de waterplassen liggen in het veld en kan er overlast ontstaan. Kelders en kruipruimtes kunnen onderlopen.' Jan Rikken heeft de problemen met kwel aan den lijve ondervonden: 'Vroeger woonden we vlak aan de dijk. Als de Waal een tijdje hoog stond, stond onze kelder blank. Uit voorzorg stonden daarom onze voorraden niet op de grond, maar op planken en stenen. We pompten zelf het water uit de kelder.'

Door de dijkteruglegging komt de Waal dichterbij de dorpskern van Lent te liggen. Luciën Koridon: 'Het is dan ook logisch dat de inwoners van Lent zich zorgen maken over het kwelwater. We hebben met het Rijk afgesproken, dat de kweloverlast in Lent niet mag verslechteren door de dijkteruglegging. Nu we de plannen aan het maken zijn, zoeken we dus ook naar de meest geschikte maatregelen tegen kweloverlast.'

Werken aan oplossingen

De gemeente Nijmegen en het waterschap werken samen aan oplossingen om de toename van kwel te voorkomen. En daar worden dan weer specialisten bij gehaald uit binnen- en buitenland. Hoe ver staat het daarmee? Koridon: 'De waterhuishouding verandert na de realisatie van de dijkteruglegging. We zijn samen met het waterschap hard aan het werk deze

nieuwe situatie in beeld te brengen en een oplossing te bedenken om de kweloverlast tegen te gaan. De kwelsituatie in Lent is een kwestie van groot belang. De onderzoeken worden dan ook zorgvuldig uitgevoerd. Zodat we straks een goede oplossing kunnen presenteren!

Kwelscherm en watersingel

Een van de meest gehoorde oplossingen is een kwelscherm. Koridon: 'Een kwelscherm is inderdaad een oplossing die we grondig onderzoeken. Dit scherm in de dijk houdt water tegen. Maar we weten nog niet of dat afdoende is. Misschien is een scherm niet 100% waterdicht en zijn aanvullende oplossingen nodig, zoals het graven van "kwel sloten", het ophogen van gebieden of extra drainage. Waarschijnlijk wordt het een combinatie van maatregelen.'

En hoe zit het met de toekomstige watersingel in de Waalsprong? 'Voor de Waalsprong heeft het waterschap een nieuw

plan gemaakt voor de waterhuishouding. In dit plan is natuurlijk ook rekening gehouden met de dijkeruglegging en de mogelijke toename van kwel. De watersingel die we gepland hebben, kan ook kwelwater opvangen', aldus Elzerman.

Vertrouwen in de oplossing?

Hebben de bewoners vertrouwen in de mogelijke oplossingen? Rikken: 'De kwelsituatie moet gelijk blijven, dat is beloofd. De gemeente en het waterschap werken er hard aan om deze belofte na te komen, maar tot nu toe is het alleen theorie. De bewoners maken zich zorgen over de praktijk. Er worden maatregelen genomen, maar of dit echt voldoende is? Dat kan alleen de praktijk uitwijzen. Daarom moeten er meerdere oplossingen komen, 'voor het geval dat'. ' Elzerman en Koridon knikken. Koridon sluit af: 'Voor de zomervakantie moeten we met een voorstel komen die er voor zorgt dat kweloverlast niet toeneemt. Dat voorstel moet gewoon goed zijn.'

Mark Elzerman werkt bij Waterschap Rivierenland.

Jan Rikken woont in Lent en zit in de wijkraad. Eerder was hij voorzitter van de toenmalige dorpsraad en op die manier nauw betrokken bij het project en de kwelproblematiek.

Lucien Koridon werkt bij de gemeente Nijmegen en is projectmanager van Ruimte voor de Waal Nijmegen.

Onderzoeken

De gemeente en het waterschap onderzoeken op dit moment de oplossingen om de toename van kweloverlast te voorkomen. Voor het onderzoek is een groot aantal peilbuizen geplaatst. Deze meten continu de huidige waterstanden. Daarnaast zijn er grondboringen gedaan, om de verschillende grondlagen in kaart te brengen. De resultaten van de metingen worden in een simulatiemodel gestopt, samen met de mogelijke oplossingen. Met behulp van dit model kunnen we verschillende situaties nabootsen. Op die manier kunnen we straks bepalen wat het beste pakket aan maatregelen is.

"Wanneer de waterstand hoog is, wordt het water onder de dijk doorgedrukt en kan het door de druk aan de andere kant van de dijk weer omhoog komen."

Met behulp van peilbuizen wordt onderzoek gedaan naar de mogelijke oplossingen voor kweloverlast.

